

Czy każda wizyta komornika sądowego musi być związana ze stresem?

Czy każda wizyta komornika sądowego musi być związana ze stresem? Niewątpliwie takie sytuacje nie należą do najprostszych i najprzyjemniejszych. Samo już słowo „komornik” u niejednego z nas mrozi krew w żyłach.

Kim jest właściwie komornik, jakie przysługują mu prawa, a jakie obowiązki?

Według niektórych źródeł słowo „komornik” w dawnej Polsce oznaczało chłopca nieposiadającego ziemi i zabudowań, który za dach nad głową pracował w gospodarstwie. Lecz mianem komornik określano też dworzanina, sprawującego pieczę nad pokojami władcy.

Dzisiaj komornik, rozumiany jako komornik sądowy, to przedstawiciel władzy publicznej, funkcjonariusz posiadający kompetencje do przeprowadzenia czynności egzekucyjnych w stosunku do dłużników. Działania komornika koncentrują się na czynnościach zmierzających do wyegzekwowania należności na rzecz wierzyciela. Komornik sądowy działa przy sądzie rejonowym.

Zawód komornika jest zawodem zaufania publicznego, co oznacza m.in, iż jest on gwarantem wykonalności wyroków sądowych wydanych w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. A zatem komornik sądowy nie wszczyna egzekucji sam z siebie, lecz działa na podstawie tytułu wykonawczego, skierowanego wraz z wnioskiem wierzyciela o przeprowadzenie egzekucji z majątku dłużnika. Działania komornika powinny być dokonywane ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków zawartych w wyrokach sądowych, z jednoczesną dbałością o prawa dłużnika. Jego postępowanie powinien cechować profesjonalizm, skuteczność, troska o interes wierzyciela, jakkolwiek z poszanowaniem praw drugiej strony. Komornik nie może kierować się emocjami, a swoimi czynami musi wzbudzać szacunek obu stron postępowania.

Wykonując czynności egzekucyjne, komornik zmierza do wyegzekwowania dochodzonych należności. W świetle przepisów kodeksu postępowania cywilnego podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. Jest nim tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej. Tytułami egzekucyjnymi są w szczególności:

- orzeczenia sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem;
- orzeczenia referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej,
- akty notarialne, w którym dłużnik poddał się egzekucji,
- oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji może być złożone także w odrębnym akcie notarialnym.

W trakcie trwającego postępowania egzekucyjnego komornik ma prawo do stosowania środków egzekucyjnych zmierzających do wyegzekwowania od dłużnika należności dochodzonych na rzecz wierzyciela. Cechą charakterystyczną postępowania egzekucyjnego jest to, że ma ono charakter przymusowy. Egzekucja jest wszczynana w momencie, gdy po wydaniu orzeczenia, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, dłużnik w dalszym ciągu nie spłaca długu. Przepisy jednak nałożyły na komornika pewne ograniczenia związane z prowadzeniem egzekucji, m.in. co do przedmiotów lub kwot, z jakich komornik może przeprowadzić egzekucję. To, co dla komornika jest ograniczeniem, dla dłużnika lub osoby trzeciej stanowi prawo do ochrony, zazwyczaj jego majątku, lecz nie tylko, bo także ochronę jego dóbr osobistych.

Jednym z podstawowych praw dłużnika lub osoby trzeciej jest skarga na czynności komornika złożona do sądu rejonowego. Taką skargę można złożyć strona lub inna osoba, jeżeli jej prawa zostały naruszone bądź zagrożone przez działanie komornika. Termin, w jakim należy złożyć skargę, wynosi tydzień od dnia czynności.

Pomimo że komornik jest sam w sobie niezależną instytucją, a w zasadzie organem, to sprawowany jest nad nim nadzór. Pierwszy rodzaj nadzoru ma charakter judykacyjny, sprawowany jest przez sąd na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego dotyczy oceny prawidłowości czynności egzekucyjnych.

Drugi typ nadzoru ma charakter administracyjny. Powierzony został prezesowi sądu rejonowego, przy którym działa komornik, a jego celem jest ocena jakości pracy komornika. Oprócz powyższych istnieje także nadzór korporacyjny, który odnosi się do sprawności pracy komornika. W ramach tego nadzoru sprawdzane są nie tylko stawiane komornikowi zarzuty rażącej obrazy przepisów prawa, lecz także czyny niezgodne z zasadami etyki pracy komornika.

Tomasz Oleksiewicz

Cały artykuł w najnowszym numerze "TS" (33/2016) - do kupienia również w wersji cyfrowej [TUTAJ](#)